

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. II. Solvuntur Objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](#)

tur. Certè inter homines, si quis tales duas præmissas loqueretur, censeretur sufficienter locutus esse etiam conclusionem.

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones.

560. Ob. 1. contra 1. conclus. DEUS revelans objectum, non

propterea revelat etiam ejus partes metaphysicas, vel genus, & differentiam, aut definitionem objectivam: ergo prob. ant. DEUS revelans e. g. quod detur calor, non eo ipso revelat, quod detur disgregans heterogenea, & congregans homogenea: hoc est definitio caloris: ergo. Resp. dist. ant. DEUS revelans objectum non propterea revelat partes metaphysicas, genus, & differentiam &c. quoad statum objectivum, vel etiam quoad conceptum certum, & evidentem. neg. ant. quoad omnem statum intentionalem, seu conceptum dubium, vel tantum probabiliter verum. conc. ant. & neg. conf. ad prob. om. vel conc. ant. neg. conf.

561. Dixi, DEUM loqui more quasi humano, seu accommodando se intelligentia hominum, circa usum vocum, atque signorum; unde quando dicit aliquid objectum, dicit id, prout homines idem solent dicere, qui, dum aliquid dicunt, volunt utique significare essentiam rei, & statum ejus objectivum, ut supra diximus: item volunt dicere, quod detur illud, quod terminis aperte idem significantibus indicatur: e. g. quando dicunt, dari hominem, dicere volunt, etiam dari animal rationale, vel compositum ex anima rationali, corpore, & unione; quia aperte idem sunt: & si quis dicentem, quod aliquis homo sit in templo, interrogaret, an ibi sit aliqua anima rationalis, & corpus ei unitum, videretur quasi terminos non intelligens.

562. At vero, quando dubium est, an talis conceptus huic rei conveniat, vel tantum est probabile, quod ei conveniat, non statim homines volunt, hunc conceptum dicere; quia possent falsum dicere: consequenter etiam DEUS non censetur talem conceptum revelare: itaque, cum definitio caloris supra allata, sit dubia, vel tantum probabilis, non censetur eam DEUS revelasse. Aliud est de definitione hominis, quæ est apertissima, & clarissima.

Neque dicas. Ergo, quando definitio est tantum probabilis, verificantur contradictionia de definitione, & definito; nam hæc objectio spectat ad Logicam & præcisions objectivas. Respondeo breviter. Revelatur objectum sub conceptu uno, nempe definiti, & non sub altero, nempe definitionis: sicut homo cognoscitur a longe sub ratione animalis, non autem sub ratione rationalis. Discremen tantum est, quod inter animal, & rationale, detur distinctio rationis ratiocinaræ: at vero inter definitum, & defini-

tionem, tantum detur distinctio rationis ratiocinantis: quæ tamen sufficit ad conceptus saltem quoad claritatem diversos, adeo que ad similiter diversas revelationes.

563. Sed neque videtur dicendum, quod in tali casu definitio, si re ipsa vera sit, attamen nobis tantum sub dubio, vel per solam probabilem notitiam cognita, a DEO quidem reveletur, nobis tamen haec non sufficienter, aut proxime applicetur, adeo que non sit quidem proxime credibilis, atamen sit remote credibilis, e. g. supra adduta definitio caloris; non, inquam, videtur hoc dicendum, saltem tunc, quando non videtur credibile, eam revelationem aliquando magis applicandam.

Ratio est. Cum nemo unquam DEUM tale objectum loquentem intelligat, cur id loquatur? cur ponat revelationes, quæ nemini unquam proxime applicata fuerint, & verosimilius nemini unquam applicabuntur? nec enim unquam Ecclesia definierit, quod calor sit qualitas disgregativa heterogeneorum, & congregativa homogeneorum &c. Aliud enim est, quod DEUS aliquando aliquam veritatem universalem dicat, cuius partes inclusæ necdum omnes sunt proxime applicatae, quas tamen suis temporibus Ecclesia definiendo applicabit: aliud est, quod DEUS dicat veritatem aliquam, quæ hucusque nulli applicata est, & verosimilius nulli unquam applicabitur.

Si tamen contendas, quod casu quo definitio talis, vel res aliqua alia, nunc probabiliter tantum cognita, sit vera, & prævideatur suo tempore definienda, DEUS jam nunc eam loquatur, ne dici debeat, Ecclesiam aliquando condere novas revelationes, nil dicas contra nos; quia tantum sequitur, quod conclusio, nunc tantum dubie, vel probabiliter cognita ut revelata, possit suo tempore certò cognosci ut tali, & tunc credi: nondum autem possit credi stante dubio, vel habita sola probabilitate de illa: quod libenter concedimus.

564. Ob. 2. contra 2. conclus. Si DEUS revelando veritates universales revelaret etiam particulares, in iis contentas, tunc ista propositio: *Socrates est redemptus à Christo:* esset revelata: argui non est revelata: ergo. prob. mi. si esset revelata redemptio Socratis, tunc esset certior redemptio Socratis, quam ejus existentia: sed hoc non potest dici: ergo. prob. ma. de redemptione Socratis constaret ex revelatione Divina: de ejus existentia constaret tantum ex communi fama, & traditione historicorum: sed revelatione Divina est longe certior, quam illa fama, aut traditio: ergo. mi. superior etiam prob. existentia supponitur ad redemptions: ergo hæc non potest esse certior illa.

Resp. 1. Fors posset negari, quod redemptio Christi supponat existentiam redempti: certè quoad sufficientiam ad redendum, passio Christi se extendit ad omnes possibiles homines: quamvis quoad actualem influxum, vel deletionem peccati originalis

ginalis fortè supponat existentiam, vel jam actualem, vel certè actuandam, seu futuram. Sed (ut permittatur cursus argumento) omnia. neg. mi. ad prob. duplex est responsio. Quidam negant majorem, & dicunt, ipsam existentiam Socratis credi per eundem actum, quo creditur ejus redemptio, idque confirmanit ex eo; quod propositiones affirmatiæ in materia contingentia affirment etiam existentiam subjecti; talis autem propositio est actus fidei dicens: *Socrates est redemptus à Christo*: adeoque dicunt, redemptionem Socratis, creditam per actum fidei, esse quidem certiorem, quam sit ejus existentia, affirmata tantum per actum naturalem, propter famam, & traditionem historicorum: non verò redemptionem esse certiorem, quam sit existentia etiam credita, per eundem actum fidei cum redemptione.

565. Sed in primis hæc regula Summistica non potest intelligi de quolibet prædicato contingentia; nam defacto vera est hæc propositio contingens, & affirmativa: *Antichristus est redemptus*: *Antichristus est cognitus*; quin tamen Antichristus existat. Unde regula illa tantum intelligitur de prædicato actualis exerciti, vel formæ physicae actualiter dominantis, adeoque inhærentis. Dein difficulter possumunt hi autores, rationem dare; quare non etiam hæc propositio: *Socrates existit*: sit de fide; nam juxta ipsos propositio: *Socrates est redemptus*: facit implicitè hunc sensum copulativum: *Socrates existit*, & est redemptus: quæ propositio copulativa est de fide: & non tantum una, sed utraque ejus pars: adeoque non est ratio; quare non etiam quilibet pars scorsim sit de fide, & possit credi.

566. Sanè, si existentia Socratis potest credi in complexo cum ejus redemptione, debet esse absolute revelata: adeoque potest etiam credi scorsim, estque etiam scorsim sumpta de fide; sicut quando *Gen. 2. v. 7.* revelatur haec veritas, seu propositio copulativa: *Formavit igitur Dominus DEUS hominem ex limo terra, & inspiravit infaciem ejus spiraculum vita*: non tantum utrumque membrum conjunctum, sed etiam divisum, est de fide: scilicet, & quod DEUS hominem ex limo formaverit, & quod vitam inspiraverit. & quando *versu* *preced.* *seu* *6.* revelatur: *Sons ascendebat ē terra, irrigans universam superficiem terra*: non tantum conjunctum, sed etiam divisum, est vera quilibet pars hujus revelationis, nempe, & fontem ascendiisse ē terra, & hujus superficiem irrigasse. Jam verò dicere, quod propositio: *Socrates existit*: sit de fide, est diffidillimum, ut patebit ex objectione sequenti.

567. Respondent itaque alii, & melius. neg. mi. ad prob. iterum neg. mi. Aliud est, quod existentia non minus verè debeat à parte rei existere; nam veritas objectiva stat in indi- visibili: aliud, quod non minus debeat nobis esse certa; nam certitudo capit magis, & minus. Si non verè existeret Socrates, non posset supponi ejus existentia, nec ad

revelationem, nec ad actum fidei, ut est clarum: attamen potest supponi existentia, etiamsi non sit ita firmissime nobis certa, ut certa est per actum fidei redemptio, modo indubitanter à nobis sciatur, vel cognoscatur.

Dico certa nobis; nam DEO omnia, quæ scit, aut supponit, sunt equaliter certa, ratione omniscientiae suæ; unde, licet talia non revelet, quia, ut ad objectionem fequentem dicimus, jam nota supponit, potest ea ad suam revelationem, optimè, & prudentissime supponere. Nobis autem non omnia, quæ supponuntur ad revelationem, vel ad actum fidei, debent esse aquæ certa, ac est actus fidei, vel objectum per fidem creditum: & sic presupponitur ad actum fidei applicatio revelationis per motiva credibilitatis, quæ antecedenter non sunt tam certa, ac ipsa revelatio, & actus fidei; hic enim est firmior, ut pater ex propositione 19. ab Innocentio XI. damnata: *Voluntas non potest efficere, ut assensus fidei in seipso sit magis firmus, quam mercatur pondus rationum, ad assensum impellentium*: adeoque etiam potest supponi notitia, licet non ita certa de existentia Socratis, ad actum fidei de ejus redemptione.

568. Accedit, quod, quando revelatur Socrates redemptus, absolute immediate reveletur tantum redemptio existens, & non Socrates: sicut, quando revelatur redemptus Antichristus, revelatur tantum absolute existens ejus redemptio, & non ipse; ut enim jam dictum n. 565. in his propositionibus non necessariò affirmatur existentia subjecti. Jam verò redemptio Socratis, & ejus existentia, non sunt idem, sed ad summum sunt metaphysicè connexa (quod prænunc omittitur) ut autem diximus, revelato aliquo objecto, non revelantur necessariò omnia metaphysicè connexa cum illo; hinc etiam in nostro casu non necessariò revelatur existentia Socratis, sed haec tantum supponitur antecedenter nota: adeoque haec veritas: *Socrates existit*: nec est de fide, nec creditur. Haec tenus dicta majorem lucem accipient ex solutione objectionis sequentis.

569. Ob. 3. contr. 5. conclus. Si conclusio objectiva, deducta ex maiore revelata, & minore naturaliter evidente, est de fide, tunc omnis veritas naturaliter evidens, e.g. etiam ista: *Nunc existit dies*: est de fide: hoc non potest admitti: ergo, prob. maius hic syllogismus: *Omne, quod nunc est existens, scitur à DEO esse nunc existens: sed nunc dies est existens: ergo à DEO scitur dies nunc esse existens*: in hoc syllogismo utraque præmissa est de fide: ergo etiam conclusio objectiva, seu veritas naturaliter

Jam fiat alter syllogismus: *Omne, quod à DEO scitur, esse nunc existens, nunc existit: sed à DEO scitur, dies esse nunc existens: ergo nunc dies existit*: in hoc syllogismo utraque præmissa est de fide: ergo etiam conclusio objectiva, seu veritas naturaliter

turaliter evidens primò posita. Et quod probatum est de ista veritate, potest eodem modo probari, de quavis alia veritate naturaliter evidente, scilicet, eam sciri à DEO, & omne scitum à DEO ita se habere, prout scitur ab ipso.

570. Hæc objectio satis molesta est: retorqueri tamen aliquatenus potest in adversarios. Hat ratione quævis veritas naturaliter evidens, saltem erit objectum conclusionis Theologicæ; non enim potest simpliciter negari, conclusionem, deducitam ex una premissa de fide, & altera naturaliter evidente, esse conclusionem Theologicam, cuius oppositum est erroneum: quod etiam non potest dici de qualibet veritate naturaliter evidente: quis enim dicat, eum, qui negaret, nunc esse diem, admittere errorem circa fidem? Quæcumque autem solutio hujus retorsionis, vel difficultatis circa conclusionem Theologicam, ab adversariis data fuerit, serviet etiam nobis, circa actum fidei, vel objectum de fide. In forma. neg. ma, ad prob. conc. conclusionem primi syllogismi esse de fide; nam etiam hanc diem nunc existentem sciri à DEO, est satis revelatum, nempe implicitè in majore universalí: nego autem, conclusionem secundi syllogismi esse de fide.

571. Dices 1. Secunda conclusio est deducita ex duabus propositionibus, seu præmissis revelatis: ergo etiam est revelata, adeoque, juxta dicta in superioribus conclusionibus, est de fide. Resp. me, priusquam probarem illas conclusiones, jam dixisse, videri faciendam aliquando exceptionem: & certè propter hanc ipsam rationem, ne scilicet omnes veritates naturaliter evidentes deberant dici, esse de fide (quod esset valde paradoxum, & à nemine admissum) debet aliqua exceptio fieri.

Itaque excipimus, & dicimus, conclusiones, seu veritates deductas ex duabus præmissis de fide, vel majore universalí de fide, & minore particulari naturaliter evidente, non fore de fide tunc, quando ea conclusiones, seu veritates, jam præsupponi debent esse nota: ante ipsum assensum præmissarum, vel saltem unius ex præmissis, ita, ut non possit assensus præstari præmissis, nisi jam prius præstitus fuerit conclusioni, vel certè hujus veritas jam fuerit prius nota; tunc enim non debet censeri revelatio præmissarum etiam esse revelatio conclusionis.

572. Cujus rei ulterior ratio etiam est ista. Sicut homo aliquod objectum, quod explicitè non dicit, non censetur dicere implicitè (quamvis illud ex aliis dictis inferri possit) si illius notitia jam necessariò præsupponitur, ad veritatem aliorum explicitè dictorum: ita quoque DEUS illud objectum, quod explicitè non revelat, neque revelat implicitè, cuius notitia jam necessariò præsupponitur, ad veritatem explicitè revelatorum.

Et ratio ulterior pro utroque dicto, tam DEI, quam hominis est; quia talis dictio, vel

revelatio objecti hujus jam prius noti, nisi habeatur alias finis, quam præcisè notitia objecti, videtur superflua: certè non necessaria: adeoque merito negatur, quamdiu non efficaciter probatur. Alii dicunt, talem revelationem involvere circumlocutum; nam ideo esset de fide, nunc diem existere; quia DEUS scit: & ideo DEUS sciret; qua dies existit: sed sufficit mihi ratio prior. Quod autem veritas conclusionis jam essentialiter præsupponatur nota ad assensum præmissarum, seu saltem ad assensum minoris, est clarum; ideo enim DEUS scit, diem existere, quia existit: certè nos non scimus, id DEUM scire, nisi quia scimus, diem existere.

573. Ex his ulterius infero, quod, si veritas conclusionis jam ita præsupponatur nota ad assensum præmissarum, talis conclusio objectiva neque videatur esse conclusio Theologica strictè dicta, cuius scilicet oppositum sit error circa fidem; nam non videtur esse talis error, præcisè negare, hunc diem existere. Dixi, conclusio objectiva; nam conclusio formalis, deducita ex talibus præmissis formalibus, præsertim, si se refutat in præmissis objectivas, non potest negari, saltem quoad objectum formale, sine errore circa fidem; quia negarentur præmissæ. Similiter solvenda est objectio, qua dicitur, cuique revelatam esse suam existentiam, eamque esse de fide; eoquod cuique revelata, adeoque de fide sit, propria ipsis redemptio à Christo facta, quæ supponit existentiam; nam eodem modo respondeatur, ad revelationem de redemptione jam supponi notitiam de existentia; ideo enim scitur, aliquis esse actualiter à Christo redemptus; quia scitur existens pro aliqua temporis differentia.

574. Dices 2. Si dicta hucusque subsistunt, non potest credi Divina authoritas per modum conclusionis objectivæ: hoc est falsum: ergo. prob. ma. ad omnem actum fidei auctoritas Divina præsupponitur, ita: unde nota: ergo juxta nos non potest credi. Resp. neg. ma. ad prob. neg. ant. non enim supponit nota authoritas DEI ad omnem actum fidei, sicut supponit existentia diei ad hunc actum, seu præmissam: DEUS scit, hunc diem existere; nam jam per aliquem antecedentem actum prius debet esse nota existentia diei; alias non possum affirmare, DEUM scire eam existentiam diei. At non antecedenter ad præmissas debet jam affirmari authoritas DEI: nec, ut habeam præmissas, ex quibus inferam authoritatem DEI, debo jam necessariò præviè affirmare authoritatem Divinam: sed hanc affirmo, nempe in identitate in tertio per ipsas præmissas.

575. Dein non nego, quod DEUS posset aliquando, talem veritatem naturaliter evidentem revelare, (quia multæ veritates naturaliter evidentes in Sacris Scripturis revelatae sunt, e. g. quod homines moriantur: quod sol luceat: quod dies, & nox, & anni tempora, sibi succedant &c.) præsertim nonne-

go, quod DEUS id possit, si habeat alium finem, quam præcisè notitiam objecti: vel, si sint tales circumstantiæ, in quibus talis veritas non necessariò supponatur antecedenter nota ad assensum præmissarum: vel, si obfirmate id contendas, omittam etiam, quod DEUS absolutè possit, revelare veritatem taliter præsuppositam.

Nego autem, DEUM quacunque veritates ita præsuppositas (de quibus n. 571.) implicitè revelasse, aut eas nunc esse de fide: quamvis, si DEUS eas revelare vellet, possent esse de fide. At vero auctoritatem suam, sive infallibilitatem in cognoscendo, & dicendo, DEUS in S. Scriptura sapientia revelavit, etiam in circumstantiis, in quibus prævia notitia ejusdem auctoritatis non fuit ita necessaria ad assensum præmissarum: adeoque est lata disparitas.

576. Dices 3. Si conclusio: *Dies existit*: deducta ex supra memoratis præmissis de fide, non est de fide, ruunt probationes quartæ & quintæ conclusionis nostræ: hoc admitti non potest: ergo. prob. ma. in hoc stant illæ probationes, quod DEUS, revelans propositionem universalem, clarè cognoscat particulares in ea contentas, & has revelet: vel quod subjectum conclusionis, sit idem cum subiecto propositionis majoris, aut alterius de fide: vel saltem in eo subiecto includatur; adeoque, quidquid revelatur de uno, reveletur etiam de altero, juxta principium Logicum *Dictum de omni*: sed hæc omnia ruunt, ut patet consideranti: ergo.

Resp. neg. ma. ad probationem disting. majorem. in hoc stant illæ probationes, quod DEUS revelans propositionem universalem, particulares in ea contentas cognoscat, & revelet: & quod omne dictum de subiecto præmissæ, e.g. majoris, dicatur etiam de subiecto conclusionis; quando adebet ratio dicendi, quod DEUS propositiones particulares velit revelare, & quod, quidquid revelat de uno subiecto, velit etiam revelare de altero. conc. ma. quando non adebet talis ratio, sed potius ratio dicendi, quod non velit revelare. neg. ma. & dist. sic. mi. neg. conf.

577. Revelatio externa, de qua hic loquimur, cum sit ens creatum, potest esse perfectior, vel minus perfecta pro libitu DEI; unde potest hic, per eam revelare plura, vel pauciora, clarius, vel obscurius, confusè, vel distinctè: adeoque potest intendere, vel manifestationem etiam veritatum particularium, vel tantum manifestationem aliquujus veritatis universalis in confuso: quid autem ex his duobus velit, sapientia debet aliunde colligi. In casibus quartæ, & quintæ conclusionis, videtur DEUS saltem ut plurimum (sic enim limitantur ea conclusiones) velle manifestare veritates particulares, adeoque has loqui. Et hujus ratio est; quia alias deberet admitti contra communem, quod Ecclesia conderet novas revelationes: item, quod non esset cuique de se in particulari credibile fide Divina, se esse redemptum a Christo: quod in peccato moriens, sit dammandus, aut, quod in gratia moriens, sit salvandus &c. quæ ibi deduximus. At, quod in casu objectionis

DEUS velit tantum, manifestare aliquam veritatem universalem, neque intendat revelare veritates particulares, ratio sumitur partim ex eo, quod istud non probetur, partim ex hoc ipso absurdo, quod omnes veritates evidentes deberent esse de fide.

578. Jam quod spectat ad principium: *Dictum de omni*: verissimum id est, in hoc sensu, quod prædicatum, dictum de termino universalis, conveniat etiam particulari sub illo contento, & de hoc per legitimam consequiam possit inferri: sicut in casu objectionis legitimè inferitur: *Nunc dies existit*. At illud principium non est accipendum in hoc sensu, quod, si quis loquatur universale, loquatur etiam particularia contenta; nam, cum locutio pendeat ab intentione loquentis, potest quis velle, manifestare veritatem universalis in confuso, quin velit manifestare omnes veritates sub ea contentas, adeoque quin velit eas loqui: imo potest velle, ut audiens non veniat in notitiam veritatum particularium. vide dicta a. n. 538. Si autem DEUS non loquatur hanc propositionem: *Nunc dies existit*: et si ea inferatur ex aliqua revelatione, non est in se revelata, adeoque non est de fide.

579. Dices. Si Ecclesia definiret, hunc dictum existere, tunc DEUS hanc veritatem particularē revelasset. Resp. in primis non sequi, quod DEUS eam revelasset in ea universalis: *Omne, quod DEUS sit existere, existit*; potuisse enim eam aliter, etiam immediate revelare. Si autem Ecclesia definiret, quod in ea universalis DEUS hanc particularē revelasset, facienda esset exceptio, & dicendum, quod DEUS, non quidem omnia particularia, quæ scit existere, revelaverit, sed tantum existentiam hujus diei. At non puto esse periculum, quod Ecclesia sit istud definitura.

580. Ob. 4. Posset contingere, ut, quando major universalis est revelata, minor naturalis, sit moraliter quidem certa, attamen re ipsa falsa: quo casu conclusio etiam erit falsa: ergo non poterit esse actus fidei, neque ejus objectum de fide. Resp. 1. nos in assertione posuisse minorem evidenter, adeoque veram. Resp. 2. om. totum. Assertio nostra solùm vult, quod conclusio objectiva sit de fide, in casu minoris tantum moraliter certæ, & simul vera; nam, si vera non est, utique conclusio objectiva de fide non est. verbo. Dicendum est, in casu certitudinis moralis, non qualiscunque, sed positivæ, & ex valde gravibus rationibus haustræ, prudenter judicari, veritatem conclusionis contineri in veritate majoris revelationis, adeoque etiam esse revelatam; hinc prudenter posse quemvis conari ad elicendum actum fidei: & hunc, supposito, quod minor vera sit, Divino cum auxilio elicendum: Si autem (ut absolutè fieri potest) minor, & consequenter etiam conclusio, esset falsa, DEUS ad falsum actum supernaturali auxilio non concurret; itaque conatus ille carebit effectu, seu actu fidei: non tamen carebit suo

suo m^g ito: elicetur quidem actus, seu af-
fensus: sed naturalis tantum, & falsus.

ARTICULUS III.

An Fides Divina sit discursiva.

581. Dico 1. Actus Liviæ fidei non est necessariò discursivus, ita communissimè omnes. Prob. conclusio negativè; quia probari nullatenus potest, actum fidei necessariò debere esse discursivum; potest enim aliquis immediate, per simplicem adhæsionem ad verbum DEI, absque ulla illatione unius ex alio, credere aliquod mysterium: imò ordinariè ita fideles credunt. Ubi nota ex Logica, discursum, propriè dictum, esse orationem, in qua unum ex altero infertur; unde debet unum esse medium, seu ratio, ex qua aliud aliud infertur. *Discursus formalis* stat in tribus, vel saltem duabus propositionibus, realiter distinctis, scilicet *majore*, *minore*, & *consequens*, vel saltem *antecedente* & *consequente*. Dico saltem; quia aliqui dubitant, an detur enthymema in mente: major, & minor, vel antecedens, debent, pro priori natura antecedere consequentiam, & illuminare intellectum, ut agnoscat connexionem objectivam in tertio, & ex hac inferat identitatem inter se in conclusione.

582. *Discursus virtualis* non est tantum propositio qualibet causalis (nam etiam DEUS potest formare propositiones causales, non tamen discursum virtualem, strictè dictum, nisi fiat quæstio de nomine) sed est propositio unica, habens tendentiam, æquivalentem antecedenti, & consequenti, ita, ut una pars, formaliter distincta ab altera, representet identitatem in tertio, & quasi illustrat intellectum, ad concipiendam, & inferendam alteram, seu identitatem inter se: simili ferè modo, quo in *tr. de DEO n. 555.* diximus, quod cognitio DEI aliquo modo eminentiali illuminet ad volitionem cognitioni identificataam.

Dico simili ferè modo; nam in discursu virtuali dantur imperfectiones, quæ non dantur in cognitione, vel volitione Divina: & præsentem datur ista, quod discursus virtualis presupponat duas apprehensiones, realiter distinctas, unam objecti formalis, alteram objecti materialis, quarum prior illuminet ad concipiendam secundam. Unde, si in hoc sensu stricto sumatur discursus virtualis, non video, cur actus fidei semper lebeat esse discursus virtualis; nam sufficit actu fidei, si sit propositio causalit: nec videntur credentes, semper identitatem in tertio, pro priori rationis cognoscere, sed simul testimonium DEI, & ipsum mysterium, tanquam causam, & effectum, ut sit in aliis propositionibus tantum causalibus.

583. Dico 2. Potest tamen absolutè actus fidei esse discursivus, formaliter, & virtualiter. ita Vasquez, Lugo, Hurtado, Medina, Becanus, Arriaga, Ripalda, Mastrius, Haugoldus, Platelius, & alii, maximè Re-

centiores. Probatur. Non est illa impli-
cancia in hoc, quod aliquis antecedenter pro
priori natura, per præmissas duas, vel unam,
cognoscat revelationem DEI, de aliquo my-
sterio factam, & ab hac cognitione illūstretur,
ad inferendum in consequentia actum fidei
de illo mysterio: e. g. hec propositio: *Omne,*
quod DEUS dixit, est verissimum: non tan-
tum est veritas naturaliter cognoscibilis, &
cognita: sed etiam est revelata, seu revela-
tio in Scripturis frequens: potest ergo ex ea,
& ex altera revelata, sive sylogismus: e. g.
Omne, quod DEUS dixit, est verissimum: sed
DEUS dixit, Verbum esse incarnatum: ergo
Verbum est incarnatum: vel potest fieri tan-
tum enthymema: *DEUS dixit, Verbum esse*
incarnatum: ergo Verbum est incarnatum: in
quo discursu conclusio potest esse actus
fidei; nihil enim obest.

Noto tamen, ad hoc, ut non tantum
præmissæ sint actus fidei, sed etiam conclu-
sio, neceſſe esse, ut conclusio se reflectat in
præmissas objectivas, & sic intrinsecè attingat
objectum formale; quanquam enim proba-
bilis sententia quorundam philosophorum
sit, conclusionem non semper se debere in
præmissas objectivas reflectere, potest tamen
id sàpe, imò fors sepissime fieri; neque enim
defendere volo ullo modo, quod præ-
missæ, una cum conclusione, non attingente
intrinsecè testimonium DEI, simul sumptæ,
constituant integrum actum fidei, constitutum
ex pluribus partibus realiter distinctis.

584. Ob. 1. Juxta SS. Patres, fides non
est inquisitiva: ergo nec discursiva. Confir.
1. Fides Angelorum est ejusdem speciei cum
nostra: sed illa non est discursiva: ergo nec
nostra. Confirm. 2. Habitus fidei non pos-
set influere in præmissas: ergo præmissa non
potest esse actus fidei: atqui deberent eti-
am esse actus fidei: ergo prob. ant. non est
idem habitus principiorum, & conclusionum:
ergo, si habitus fidei influeret in conclusio-
nem, quæ esset actus fidei, non posset influ-
re in præmissas, quæ sunt principia ejusdem
actus. prob. etiam mi. subsumpta, præmissa
deberent esse certiores conclusio: atqui
in via non datur actus certior actu fidei; er-
go præmissæ deberent esse actus fidei; alias
non essent æquè certæ, multò minus cer-
tiores, quam conclusio.

Resp. dist. ant. fides non est inquisitiva,
hoc est, curiosè investigans, & examinans
mysteria. conc. ant. non est inferens unum
ex alio. neg. ant. & cons. De hac subtilitate
scholastica SS. Patres non erant solliciti. Ad
1. confirm. dist. ma. Fides Angelorum est
ejusdem speciei cum nostra in consideratione
Theologica. conc. ma. in consideratione
physica neg. ma. & om. mi. neg. conf. Sicut
est ejusdem speciei Theologica actus fidei,
sive creditur verbo DEI scripto, sive tra-
dicto, sive hac, sive alia ratione applicato;
quia datur idem motivum, seu testimonium
DEI, ita etiam, sive fides discurrat, sive non,
est ejusdem speciei Theologica; quia etiam
manet idem motivum, ut inferius dicemus
pluribus.

585. Ad